

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLVII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік

(м. Полтава, 25 квітня 2024 року)

Полтава
2024

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLVII Міжнародної наукової студентської конференції за
підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік

(м. Полтава, 25 квітня 2024 року)

**Полтава
ПУЕТ
2024**

УДК 001:378.014.61"20"(082)
А43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі ЗАБОРОНЕНО

Редакційна колегія:

Н. С. Педченко, д-р екон. наук, професор, перший проректор Полтавського університету економіки і торгівлі (ПУЕТ);

О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, канд. техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

Н. І. Манжура, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

А43 **Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті: тези доповідей XLVII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік (м. Полтава, 25 квітня 2024 р.).** – Полтава : ПУЕТ, 2024. – 801 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-468-0

Збірник містить тези доповідей XLVII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2023 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"20"(082)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

ISBN 978-966-184-468-0

© Полтавський університет
економіки і торгівлі, 2024

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МОВНІЙ І ЛІТЕРАТУРНІЙ ОСВІТІ

В. Ю. Плешанова, студентка спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), група 2 УМЛ-з

Г. М. Алексєєва, канд. пед. наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій в управлінні та навчанні й інформатики – науковий керівник

Бердянського державного педагогічного університету (м. Запоріжжя)

Актуальність. Розвиток української термінології тісно пов'язаний з використанням слів іншомовного походження. У системі сучасної української термінології, що має розвиток у широкому та всебічному використанні всіх ресурсів загальнонаціональної мови, інтернаціональні терміни є її органічною частиною. Розвиток української термінології в мовній та літературній освіті залежить від інформаційно-комунікативних технологій, зокрема від програмного забезпечення саме для програм-перекладачів [1].

Мета дослідження: дослідити українську термінологію у професійному спілкуванні та ознайомити студентів із словниками різних типів та програмним забезпеченням спеціального призначення.

У зв'язку з впровадженням української мови на підприємствах та в установах помітно збагачується словник професійної термінології новою науково-технічною, суспільно-політичною лексикою. Ці термінології не ізольовані, а взаємодіють між собою, відбувається перехід, запозичення термінів з однієї галузі в іншу. Знання мови професії – це вільне володіння лексикою свого фаху [2].

Термінологія – це розділ мовознавства, що вивчає терміни (у цьому значенні все частіше використовують слово термінознавство); сукупність термінів певної мови або певної галузі. Наприклад, можемо говорити про англійську, польську, російську, українську та ін. термінологію, а також про термінологію математичну, юридичну, хімічну, технічну тощо.

Українська термінологія вже впродовж двох століть привертає до себе увагу багатьох учених, фахівців, ентузіастів національного відродження. Особливістю нашого часу, який межує не лише зі століттями, а й тисячоліттями, є те, що нарешті після

багатьох років поневірянь та утисків українська мова знову зайняла своє достойне місце в усіх сферах життєдіяльності, і зокрема у науковій галузі. Поступово на державну мову перейшла освіта і переходить наука [3].

Термін (від латин. *terminus* – межа, кінець) – це слово або словосполучення, яке позначає поняття певної галузі знання чи діяльності людини. Кожна галузь науки, техніки, виробництва, мистецтва має свою термінологію. Виокремлюють такі основні групи термінологічної лексики: математичну (ділене, дільник, косинус, частка, добуток); фізичну (молекула, коливання, статика, індукція); мовознавчу (синтаксис, пунктуація, лексика, орфографія, суфікс, фонема, афікс); літературознавчу (хорей, сюжет, фабула, анапест, жанр, байка, балада); філософську (діалектика, абсолют, інтенція, квінтесенція); фінансову (банк, кредит, лізинг, баланс); хімічну (кисень, іонізація, оксиди, хімічна реакція); біологічну (рецептор, епідерма, клітина, амеба); музичну (октава, квінтет, акорд, гармоніка); спортивну (гросмейстер, аут, тайм, сет, раунд) тощо.

Сьогодні в Україні видається велика кількість словників з різних галузей знань. Це в основному словники таких типів: перекладні, енциклопедично-довідкові, тлумачно-перекладні. Перекладні словники – найпоширеніший тип сучасних термінологічних словників. Серед двомовних термінологічних словників поряд з російсько-українськими найчастотнішими є англійсько-українські, латинсько-українські тощо. Енциклопедично-довідкові словники подають пояснення наукових понять, а не просто фіксують терміни. Тлумачно-перекладні словники – це праці змішаного типу, які перекладають термін іноземною мовою (або кількома мовами) і подають його тлумачення.

Дослідження української термінології у професійному спілкуванні має важливе значення для студентів та фахівців різних галузей. Ознайомлення зі словниками різних типів допомагає удосконалити мовну компетентність та використовувати власне мовлення відповідно до професійних стандартів. Подальше вивчення програмного забезпечення спеціального призначення дозволяє використовувати термінологічні бази та інструменти для професійної діяльності та наукових досліджень. Цей процес сприяє підвищенню якості комунікації в професійному середовищі та покращенню здатності до мовного вираження ідеї у відповідності з фаховими стандартами. Така підготовка сприяє

не лише професійному зростанню, але й розвитку мовних навичок, що є важливим аспектом у вимогливому світі сучасної робочої сфери.

Нижче наведено кілька прикладів програмного забезпечення спеціального призначення, які можуть бути корисні для вивчення української термінології у професійному спілкуванні. Термінологічні бази даних: Програми, які містять бази даних з термінологією різних галузей, наприклад, «Терміни української мови» або «Електронний словник термінів і понять». Електронні словники: Спеціалізовані електронні словники, які містять терміни і визначення з різних галузей, наприклад, «Словник української мови» або «Тлумачний словник термінів». Спеціалізовані програми для перекладу: Програми для перекладу текстів або термінології з однієї мови на іншу, які також можуть включати термінологічні бази, наприклад, «SDL Trados Studio» або «МетоQ». Термінологічні ресурси в Інтернеті: Веб-сайти або онлайн-ресурси зі спеціалізованою термінологією, які можна використовувати для пошуку та дослідження термінів у відповідних галузях [4]. Ці програми допомагають студентам та фахівцям отримувати доступ до професійної термінології, вдосконалювати мовні навички та забезпечувати якісне професійне спілкування в українській мові.

Висновок. Отже, ми можемо сказати, що українська термінологія відіграє важливу роль у житті кожного майбутнього спеціаліста і просто людини. Українську термінологію у професійному спілкуванні використовують для передавання та поширення знань, оскільки вона містить найточнішу інформацію з певної галузі. Відображати понятійно-термінологічний апарат різних галузей науки й техніки та забезпечувати наукову, навчальну і виробничу діяльність допомагають термінологічні словники.

Також важливо відзначити, що програмне забезпечення словників, таке як «Словник української мови» або «Тлумачний словник термінів», є необхідним інструментом для ефективного оволодіння та використання української термінології. Ці програми надають доступ до широкого спектру лексичних одиниць і визначень, сприяючи поглибленому розумінню та використанню спеціалізованої мови у професійній діяльності та навчанні.

Список використаних інформаційних джерел

1. Алексеева Г. М. Інтерактивні комп'ютерні технології навчання. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2012. № 6. С. 28–31.
2. Антонюк Т. М., Борис Л. М., Стрижаковська О. С. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посіб. Чернівці, 2010. 248 с.
3. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ, 2010. 696 с.
4. Horbatiuk L. V. et al. Mobilni dodatky yak zasoby formuvannia inshomovnoi leksychnoi kompetentnosti studentiv nefilolohichnykh spetsialnostoni [Mobile applications as a means of forming foreign-language lexical competence of students of non-philological specialties]. Information technology and training tools. 2019. Т. 6. С. 150–164.

СОЦІАЛЬНИЙ КОНФЛІКТ В СЕРІАЛІ «#ШКОЛА»

А. Ю. Фелоненко, студентка групи МЕН ба Б-41

К. К. Пивоварська, канд. філос. наук, старший викладач кафедри педагогіки та суспільних наук, науковий співробітник Навчально-наукового інституту лідерства – науковий керівник

Полтавський університет економіки і торгівлі

Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що даний серіал відображає сучасні соціальні проблеми та конфлікти, з якими стикаються підлітки у реальному житті. Серіал «#Школа», є джерелом інформації про молодіжну культуру та її виклики. Аналіз соціальних конфліктів у серіалі допомагає не лише краще зрозуміти ці проблеми, а й виявити ефективні стратегії їх вирішення. Зосередження на цій темі сприяє підвищенню свідомості про соціальні нерівності, відповідальність вчителів та батьків у вирішенні конфліктів, а також сприяє формуванню толерантного та злагодженого суспільства.

Мета нашого дослідження – дослідити соціальний конфлікт між головними героями.

Соціальний конфлікт (лат. conflictus – сутичка) – зіткнення двох або більше сил, спрямованих на забезпечення своїх інтересів в умовах протидії [1].

Серіал «#Школа» відображає життя сучасних підлітків, які стикаються з актуальними соціальними проблемами, такими як булінг, стереотипи, відносини в родині, самоідентифікація та інші. У контексті сучасного суспільства, де шкільна атмосфера є